

Deres referanse:

Vår referanse:
201810875-3 008

Sted, Dato
Oslo, 09.10.2018

HØRINGSSVAR - DET STRAFFERETTSLIGE DISKRIMINERINGSVERNET

Det vises til oversendelse av 5. september 2018 av høring vedrørende enmannsutredning om det strafferettslige diskrimineringsvernet, innhentet av Barne- og likestillingsdepartementet i forbindelse med ny felles likestillings- og diskrimineringslov. I henhold til mandatet skulle utredningen redegjøre for gjeldende strafferettslige regler om diskriminering i straffeloven og diskrimineringslovgivningen. Videre skulle utredningen komme med forslag til hvordan det strafferettslige diskrimineringsvernet burde utformes, herunder vurdere hvilke diskrimineringsgrunnlag som bør vernes og om sammenhengen mellom bestemmelsene i straffeloven og diskrimineringslovgivningen er god nok. Utredningen foreslår blant annet å tilføye kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som relevante diskrimineringsgrunnlag i en rekke strafferettslige bestemmelser.

Oslo politidistrikt har også mottatt høringen direkte fra departementet. Ved en feil har de innkommende brevene fra henholdsvis departement og direktorat ikke blitt samordnet, slik at Politidirektoratet tidligere har mottatt et meget kortfattet svar på høringen (OPDs brev av 18. september til POD). Det er imidlertid vedlagte brev som er å anse som Oslo politidistrikts høringsuttalelse.

Oslo politidistrikt vil innledningsvis benytte anledningen til å påpeke at den vedlagte utredningen er en god og interessant gjennomgang av dagens diskrimineringsvern. Det er særlig på tre områder OPD har kommentarer. Det er kapittel 5.4.4. *Særlig om kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk*, kapittel 5.4.2 *Særlig om kjønn*, og kapittel 5.5. *Organisasjonsforbud*.

Det er viktig for Oslo politidistrikt at hatkriminalbegrepet er tydelig avgrenset og ikke for omfattende. Et vidt hatkriminalbegrep vil etter vårt syn kunne føre til en svekkelse av vernet til dem som trenger det, og føringene om at hatkriminalitet skal prioriteres vil da kunne bli nær innholdsløse. Dette poenget er sentralt i vår tilbakemelding.

I forarbeidene til ny straffelov, Ot.prop.nr.8 (2007-2008), skrev departementet følgende: "...formålet også med dette straffalternativet bør være å gi utsatte minoriteter et særskilt vern. Et vern for alle blir lett et vern for ingen".

Det er derfor særlig interessant for oss å se på de nye gruppene som foreslås gis et eget strafferettslig vern.

Kommentarer til Kapittel 5.4.4. Særlig om kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

I brev til BLD av 21. januar 2015 (vår ref 201500587) skriver Oslo politidistrikt:

"I dag har ikke transpersoner et særskilt vern etter straffeloven, med mindre de er eller oppleves som homofile. LLH har i sin høringsuttalelse¹ lagt vekt på at kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk må inn som eget punkt for å bedre rettighetene for transpersoner. Dette er også i tråd med de internasjonale definisjonene av hatkriminalitet, og vi støtter dette forslaget i forhold til ny straffelov § 77 bokstav i), § 185 (hatefulle ytringer) og § 186 (diskriminering)."

Oslo politidistrikt står fremdeles for det ovennevnte synspunkt, og støtter derfor forslaget i utredningen om å ta inn kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk som eget punkt i strl. §§§ 77, 185 og 186. Vi mener imidlertid at dette må få et eget punkt, og ikke sees under ett sammen med seksuell orientering. Dette er fordi kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk ikke nødvendigvis har noe med personens seksuelle orientering å gjøre, men heller at man kan ha en annen kjønnsidentitet/ et annet kjønnsuttrykk enn det biologiske kjønnet man ble født med.

Oslo politidistrikt har i flere år hatt en egen hatkrimgruppe som etterforsker hatkrimsaker. Vi ser at dagens lovverk, der kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk ikke er innlemmet, gir oss utfordringer. Det er helt opplagt at dette er en gruppe som bør ha et særskilt vern opp mot diskrimineringsbestemmelsene. Vi slutter oss til påstanden i utredningen om at det fremstår som en ren inkurie at denne gruppen i dag ikke har et eget strafferettslig vern, noe vi også har påpekt i egne publikasjoner². Både er det en utsatt gruppe, og det er en minoritetsgruppe. Forskning viser at det blant gruppen transpersoner er en høyere andel som tar sitt eget liv, enn blant majoriteten. Det er og vist at den sosiale belastningen ved å stå frem som transperson kan være svært høy,³ og det er en gruppe som møter store fordømmer.

Skal man bringe kjønnsuniverset inn i hatkrimlovgivningen, er det imidlertid etter vår mening tre ulike begrepet man må holde fra hverandre. Det første er ens biologiske kjønn, som ikke er et enkelt begrep. De fleste er født med ett biologisk kjønn, mens et lite mindretall er født med ubestemmelig kjønn, såkalt interseksuelle. Noen endrer også kjønn ved medisinsk hjelp i løpet av livet – og her finnes det svært mange ulike grader av hvor mye man ønsker å endre. Likevel vil langt de fleste ha ett biologisk eller fysisk kjønn.

Det andre er det kjønnet man fremstår som, ofte kalt kjønnsuttrykk, som viser til det sosiale ved kjønn. Selv om man er født som kvinne og biologisk er kvinne, så kan man fremstå i et mannsuttrykk. Man kan endre ganglag, hårstil, klær, og ønsker å fremstå som mann eller det som tradisjonelt oppfattes som maskulin. Man kan veksle mellom maskulint eller feminint uttrykk eller ha et ønske om å ikke fremstå med noe klart kjønnet uttrykk. Her er det mange ulike varianter.

Det tredje er det, eller de, ulike kjønn man identifiserer seg som – altså den individuelle vurderingen av eget kjønn eller kjønnsidentitet. Man kan være biologisk født som mann og kjenne seg som mann, men man kan også biologisk være født som mann men kjenne seg som kvinne – i en manns kropp. Man kan også veksle mellom hvilket kjønn man identifiserer seg som.

¹ Høringsbrev til justisdept av 18. august 2014

² Se blant annet <https://www.politiet.no/globalassets/dokumenter/oslo/rapporter/anmeldt-hatkriminalitet-oslo/hatkrim---rettslige-og-praktiske-sporsmal-november-2015.pdf>

³ Se blant annet <https://tidsskriftet.no/2015/11/fra-redaktoren/hun-han-hen-og-alle-andre>

Dette er altså ikke nødvendigvis tre svært avgrensede grupper. Vi vil ta til orde for at den gruppen som kan trenge særskilt vern, er de som har et tydelig avvik mellom biologisk/fysisk kjønn og kjønnsuttrykk/kjønnsidentitet. Dette er en klar minoritetsgruppe, som ofte går under betegnelsen transpersoner. Vi er klar over at det er noe debatt rundt dette ordet, men bruker det her som en samlebetegnelse for kjønnsoverskridere, i tråd med blant annet organisasjonen *Fri sin bruk av ordet*.

Hatkrimgruppen i Oslo har etterforsket straffbare handlinger mot transpersoner, og ser i disse sakene at gjerningspersonen har uttrykt negative holdninger til nettopp det kjønnsoverskridende ved fornærmede. Dette kobles fra gjerningspersonen sin side, ofte sammen med at fornærmede må være homofil, noe vi vet ikke stemmer. Svært mange transpersoner er heterofile. Er de heterofile, og gjerningsperson vet dette, men angriper dem for deres kjønnsuttrykk, mangler de i dag et særskilt vern. Er de homofile, og gjerningspersonen uttrykker misnøye ved dette, har de et vern. Dette mener vi ikke kan ha vært lovgivers intensjon. Det finnes personer som har klart negative holdninger til kjønnsoverskridere, og som er villige til å begå straffbare handlinger mot denne gruppen utelukkende pga at de ikke sammenfaller med gjerningspersonens normer for kjønn, og altså ikke knyttet til deres seksuelle orientering.

Vi mener at lovgiver må utrede dette nærmere. Kort begrunnet kan vi si at kjønnsbegrepet har vært og er i en konstant bevegelse. I dag leker ungdom med kjønnsoverskridende uttrykk, både jenter og gutter, og de kan ofte skifte mellom ulike stiler raskt. Skal det være slik at alle gutter som ansees som "litt femi" (fordi de bruker litt sminke eller går med rosa klær) har et vern i straffeloven? Eller jenter som ansees som mer macho enn hovednormen – skal de ha et vern? Kort sagt – skal alle med en androgyn stil ha et vern?

Vi mener det er viktig at lovgiver i forarbeidene er tydelige på hvem man mener skal ha et rettslig vern.

I hatkriminal saker vil politiet søke å avdekke gjerningspersonens motivasjon (med unntak av forhold knyttet til strif§185 der ytringen i seg selv kan være straffbar). Vi mener at opp mot kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk så må det sentrale være hvorvidt gjerningspersonen opplevde at det var en diskrepans mellom fornærmedes fysiske kjønn og kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk, evt ettertrykkelig uttrykker negative holdninger til gruppen transpersoner. Det kan ikke være nok at gjerningspersonen ikke likte vedkommende sin klesstil fordi man mener det er litt "femi" med rosa genser på en mann, eller sixpence, eller kamuflasjeklær på en jente. Diskrimineringsmessig vern må være basert på mer enn den klesstilen man velger å ha

Biologisk kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk bør ikke ha noe særlig vern i seg selv, da dette er noe alle har. Behovet for et særskilt vern oppstår der noen blir ekstra sårbare fordi de bryter med den vanligste sammenheng mellom disse faktorene

Lovgiver bør altså i forarbeidene angi sondringer slik at nye bestemmelser fanger opp de det er ment å verne.

Kommentarer til kap 5.4.5 Særlig om seksuell orientering

Det sentrale med å sende ut forslag til endringer i det strafferettslige diskrimineringsvernet er et ønske om å tette noen hull, slik at åpenbart utsatte grupper som i dag ikke har vern, får et vern. Transpersoner er det beste eksempelet på dette. Også *seksuell orientering* er et godt

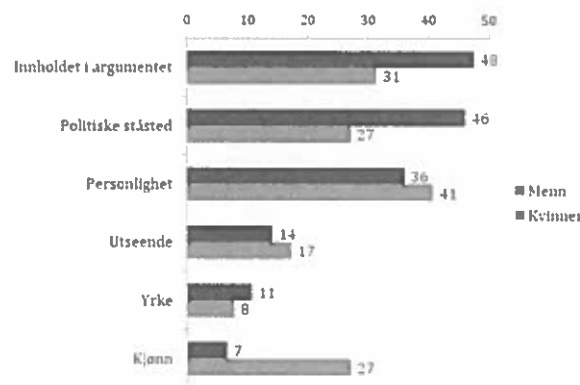
eksempel, fordi begrepet favner videre enn dagens begrep *homofile orientering*. Vi går ikke dypt inn i dette, men kan nevne som ett eksempel at begrepet *seksuell orientering* bedre vil favne bifile, enn begrepet *homofil orientering*. Ulempen er imidlertid at man også, ved denne utvidelsen vil favne majoritetsgruppen heterofile, som ikke kan sies å vær en utsatt gruppe. Dette er antakelig, i denne sammenhengen, et mindre problem. Et uttrykk som "Jævla hetro" vil ha mindre gjennomslagskraft enn "Jævla homo" Slik Oslo politidistrikt ser det, må det fremstå som klart at lovgiver åpner opp for vern av alle: Alle har en seksuell orientering. Dette er ikke særegent for dette grunnlaget – alle har også en etnisitet/hudfarge eller en religion/livssyn. Her vurderes det slik at det er viktigere å få tettet hull slik at åpenbart utsatte grupper, som trenger vern, får dette vernet ved en utvidelse fra homofil til *seksuell orientering*. Oslo politidistrikt støtter denne endringen.

Kommentarer til kapittel 5.4.2. Særlig om Kjønn

Den vedlagte utredningen går inn for å ta inn kjønn som vernet grunnlag, med særlig bakgrunn i at kvinner opplever mye hets i det offentlige ordskiftet.

Oslo politidistrikt vil vise til Marjan Nadim, forsker ved Institutt for samfunnsforskning (ISF), og hennes presentasjon på Arendalsuka 15. august.⁴ Hun viste der til en ny rapport ISF har under arbeid, som omhandler art og omfang av hatefulle ytringer på nett. 8,4 % av menn oppgir at de har mottatt dette, mot 5,9 % av kvinnene. Det er altså flere menn enn kvinner som opplever at de mottar hatefulle ytringer på sosiale medier. Den store forskjellen er imidlertid på hva slags type meldinger man mottar:

...Men rettet mot ulike ting

Denne tabellen viser at menn i større grad enn kvinner mottar hatefulle ytringer basert på innholdet i argumentet eller politisk ståsted. Kvinner opplever i større grad enn menn å motta hatefulle ytringer basert på deres kjønn, utseende eller personlighet, men også menn opplever i stor grad dette.

⁴ <https://arendalsuka.no/event/user-view/7618>

Basert på dette kan vi si at både kvinner og menn mottar mye hets, menn mer enn kvinner, men hetsen er rettet mot dels ulike ting for menn og kvinner. Dersom man innfører kategorien kjønn, så vil også menn vernes – noe som vel da er ønsket, fordi heller ikke menn skal finne seg i å bli hetset for deres kjønn eller utseende mer enn deres politiske meninger. Man åpner opp for en stor gruppe og tetter alle hull. Men er vi likevel i nærheten av "Et vern for alle er et vern for ingen? "

Lovgiver har tidligere sagt at man ikke ønsker å inkludere kjønn, fordi begge kjønn er allment aksepterte grupper. I den vedlagte utredningen til denne høringen trekkes dette frem. I utredningen konkluderes det så med at lovgivers tidligere begrunnelse for ikke å innlemme kjønn som et av de vernede grunnlagene er lite overbevisende. Utredningen sier følgende⁵:

(...) begge biologiske kjønn er klart nok "allment aksepterte grupperinger", selv om dette er en betegnelse som er lite treffende for så vidt gjelder kjønn. Jeg mener for egen del at dette er et lite heldig grunnlag for å avgrense det strafferettslige diskrimineringsvernet. Selv om det er snodig å kalle kvinner (eller menn) for en "gruppering", så er det åpenbart at kvinner omfattes av betegnelsen "allment akseptert gruppering", men dette er ikke i seg selv noen holdbar begrunnelse for å si at hets eller annen diskriminering rettet mot kvinner ikke skal være straffbart.

Begrunnelsen er lite overbevisende også av en annen grunn, nemlig at det strafferettslige diskrimineringsvernet ikke nødvendigvis har som sin berettigelse å verne *minoriteter*, men å verne *utsatte grupper*. Dette er ikke nødvendigvis det same. Dette er uttrykkelig uttalt i straffeloven § 77 bokstav i, som nevner "grupper med et særlig behov for vern".

I utredningen pekes det altså på at diskrimineringsvernet skal verne utsatte grupper, og at kvinner er en slik gruppe – de er særlig utsatt for netthets på bakgrunn av sitt kjønn.

Oslo politidistrikt vil her påpeke at dette kan man også si om andre grupper. En gruppe vi vet er særlig utsatt for hets og trusler er politikere, noe som også kan sies å være en stor trussel mot demokratiet. Det er mange politikere som har vurdert om de fortsatt skal stille opp, for eksempel i lokalpolitikken, fordi omkostningene for en selv og gjerne også ofte familie er store. Man mottar hets, sjikane, trusler rettet mot seg i sosiale medier, ved personlig oppmøte, og i private meldinger.

Terje Emberland (HL-senteret) er en av dem som har sett nærmere på de mange konspirasjonsteoriene som florerer på nettet om Arbeiderpartiet,⁶ og som er bekymret for dette. Konspirasjonsteoriene hevder blant annet at partiet og dets medlemmer er med i diverse hemmelige sammenslutninger som vil ødelegge det vestlige demokratiet innenfra. Det har og vært flere anslag mot AP politikere fra disse miljøene. Også politikere fra andre partier, som Fremskrittspartiet og Miljøpartiet de grønne – har rapportert om mye hets. Er man som AP-politiker – eller politiker generelt - da med i en gruppe som har et særskilt behov for vern? Eller er man ikke det fordi man selv velger sin politiske tilhørighet, mens man ikke velger sitt kjønn (med noen unntak)? Men hva da med livssyn – som er et vernet grunnlag – velger man ikke det selv også – og hva skiller politisk tilhørighet fra livssyn?

Oslo politidistrikt vil altså hevde at det er mange grupper som kan være ekstra utsatt for hets og sjikane, men som ikke dermed skal ha et særskilt vern mot diskriminering i straffeloven. Vi

⁵ Utredningen side 67

⁶ Se blant annet referert her <https://www.hlsenteret.no/aktuelt/2017/vart-land---et-kokende-hat.pdf>

vil her bare påpeke at grupper som lærere, vektere og taxisjåførere er også utsatte grupper iht straffeutmålingspraksis. Disse skal likevel ikke ha et særskilt diskrimineringsvern.

I utredningen står det⁷:

Det har vært anført at straffbare handlinger mot kvinner har et så stort antall at det vil forstyrre all statistikk for øvrig hatkriminalitet. Det må imidlertid være klart at statistiske metodeproblemer ikke skal avgjøre rammene for det strafferettslige vernet. Mer viktig da er det beslektede argumentet som at en karakterisering av kriminalitet rettet mot kvinner som hatkriminalitet vil føre til en uthuling av hatkriminalitetsbegrepet, og svekke dets betydning, på grunn av omfanget av en slik kriminalitet. Heller ikke dette fremstår som overbevisende. Dersom kriminalitet rettet mot kvinner virkelig har et slikt omfang at det vil føre til uthuling av hatkriminalitetsbegrepet, kan det heller argumenteres med at en karakterisering av dette som hatkriminalitet vil bidra til større oppmerksomhet om et betydelig samfunnsproblem.

Vi er helt enig med utredningen i at statistiske eller omfangsmessige argumenter ikke skal være et argument mot et særskilt vern. I tråd med det som står i utredningen mener vi at antall straffbare handlinger aldri kan være grunnlag for om en gruppe skal ha vern eller ikke. OPD ønsker jo nettopp at mørketallene må ned, og at flest mulig må anmelde hatkriminalitet.

Vi mener imidlertid at lovgiver må trekke en grense for hvilke grupper som skal ha et minoritetsvern. I motsatt fall får vi lett at et vern mot alle er et vern for ingen. Dersom kjønn skal være et vernet grunnlag, er det grunn til å spørre om hvorfor ikke politisk tilhørighet skal være det. Eller alder, eller politisk ståsted, eller sosioøkonomisk status, eller interesser...? Vi mener at utredningen ikke gir et godt svar på dette.

Og *dersom* kjønn skal ha et særskilt vern, må man stille to helt sentrale spørsmål: Det første er om hvorfor kjønn skal ha et særskilt vern - hva er det man ønsker å oppnå? Det andre spørsmålet er om målt opp mot det man ønsker å oppnå, er den beste metoden da å innlemme kjønn som eget grunnlag i straffelovens diskrimineringsparagrafer?

Det første spørsmålet er lett å svare på: Man ønsker å gi kvinner, særlig de som mottar hets i den offentlige debatt og særlig på sosiale medier et bedre vern, mao et sterkere vern for kvinner, og særlig de som ytrer seg i offentligheten. Da blir neste spørsmålet viktig: Er det å innlemme kjønn som eget grunnlag (ikke kvinner, men den store samlebetegnelsen kjønn), den beste måten å oppnå dette på?

Oslo politidistrikt mener nei.

Vi synes det er vesentlig å poengtere at mange av de ytringene man reagerer på i dag overfor kvinner, og da særlig på nett, er allerede vernet gjennom eksisterende lovgivning. Aktuelle straffebestemmelser er § 266 om hensynsløs atferd, § 267 om krenkelse av privatlivets fred, § 298 om seksuelt krenkende atferd offentlig eller uten samtykke, og i mer alvorlige tilfeller § 263 om trusler, § 271 om kroppskrenkelse, § 352 om skadeverk og § 251 om tvang.

Vi vil også kort påpeke at det å innlemme kjønn skaper også utfordringer av nærmest rettsfilosofisk karakter fordi noen kriminalitetstyper har et element av kvinnefiendtlighet i seg, eksempelvis seksuallovbrudd og familievold. Åpner vi for kjønn, åpner vi for at et enormt

⁷ Side 68

kriminalitetsområde også blir hatkriminalitet – eller for meget intrikate vurderingen av hva som er motivasjonen for å voldta eller slå ektefellen

Norsk politi har fått mye kritikk for ikke å følge opp hets mot kvinner eller hat mot samfunnsdebattanter godt nok. Mye av denne kritikken er nok dessverre berettiget, politiet har ikke hatt ressurser til å følge opp slike saker så godt som man skulle ønsket.

Vi mener derfor at for å oppnå et bedre vern for kvinner som uttaler seg i offentligheten kan man sette inn mer ressurser i politiet for å få prioritert denne type saker. Politiet har verktøyene pr i dag, men vi har ikke ressurser nok. Det vil vi heller ikke ha ved kun å innføre kjønn som vernet grunnlag i diskrimineringslovgivningen. Tvert imot vil det kunne bli et enda større sprik mellom hva politiet kan – og er forventet å etterforske – og hva politiet har kapasitet til.

Hatkriminalitet er et av seks prioriterte områder i riksadvokatens disponeringsskriv til politidistriktene. Det som er spesielt med hatkriminalitet, og som skiller det fra andre prioriterte områder, er at det skal prioriteres uavhengig av alvorligheten i straffebudet. Det er derfor lett å forstå at man ønsker å innlemme kjønn som vernet grunnlag i det strafferettslige diskrimineringsvernet, fordi straffbare hatefulle ytringer/handlinger mot kvinner da vil måtte prioriteres av politiet.

Vi er helt enige i at dette må prioriteres sterkere, men vi mener det er feil å løse dette med å utvide diskrimineringsvernet til å gjelde også kjønn. Først og fremst fordi vi mener dagens lov gir et godt vern for kvinner – problemet er at slike saker ikke gis prioritet.

Skadefølgeprinsippet, som norsk strafferett bygger på (jf. bl.a. Ot.prp.nr.90 (2003-2004) pkt. 7.5.2) tilsier med styrke at man ikke bør kriminalisere nye handlinger før det er dokumentert at andre virkemidler for å avhjelpe et onde er utilstrekkelige. I dag finnes disse alternative virkemidlene – ironisk nok i form av andre straffebestemmelser – og da bør det ikke skje nykriminalisering før man med sikkerhet vet at disse ikke kan gi et tilstrekkelig vern. Det vet man ikke uten at denne kriminaliteten blir gitt tilstrekkelig prioritet og ressurser innen politi og påtale.

I Sverige er det tenkt helt annerledes, og Oslo politidistrikt vil heller anbefale at Norge følger den svenske modellen.

I Sverige har politiet opprettet egne demokrati- og hatkriminalitetsgrupper i tre byer. Disse gruppene jobber med alle saker som defineres som hatkriminalitet eller demokratibrudd. På politiets hjemmesider i Sverige forklares dette kortfattet slik⁸:

Demokratibrutt – polisens arbete

Polisen definierar ett demokratibrutt som ett brott som hotar någons grundlagsskyddade rätt att utöva sin yttrande-, informations-, mötes-, demonstrations-, förenings- och religionsfrihet.

Det finns ingen brottsrubricering eller något i brottsbalken som heter "demokratibrutt". Men polisen väljer att använda sig av begreppet för att signalera allvaret när politiker och andra åsiktsbildare som journalister och konstnärer utsätts för angrepp i sin yrkesroll.

⁸ <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/demokratibrutt/>

I polisens tre storstadsregioner, polisregion Stockholm, Väst och Syd, finns särskilda demokrati- och hatbrottsgrupper. Det är grupper som enbart arbetar med den här typen av brottslighet. I polisens övriga regioner finns särskilda hat- och demokratibrottsutredare.

När ett demokratibrott anmäls kan polisen ha ett personligt möte med den som har anmält att han eller hon har blivit utsatt för brott. Bedöms hotet som allvarligt finns möjlighet till personskydd.

Polisen genomför även informationsträffar med förtroendevalda inom kommuner och landsting för att öka medvetenheten om demokratibrott.

Ved å innføre denne type demokratibrudds- og hatkrimgrupper i norsk politi, ville vi ikke bare fange opp kvinner og menn som møter netthets pga. deres kjønn, og slik kan trues til taushet. Man vil også få mulighet til å etterforske hets, hat og trusler mot politikere, journalister og samfunnsdebattanter. Dette er alle grupper som i dag opplever omfattende trakassering, og som i stor grad opplever at politiet henlegger sakene pga. mangel på kapasitet.

Oslo politidistrikt tar altså til orde for at det tas ressurs- og prioriteringsmessige grep i stedet for å utvide slik at kjønn blir en vernet gruppe. Vi mener at en slik utvidelse vil tynne ut vernet i diskrimineringslovgivningen, mens et fokus på demokratibrudds- og hatkrimgrupper innad i politiet vil styrke vernet for alle grupper som er på mottakersiden av demokratitruende hat. Vi vil her særlig fremheve politikere og journalister/skribenter.

Vi mener vi har godt grunnlag for å uttale oss om dette, fordi vi nå ser resultatene av fire år med en egen hatkrimgruppe i Oslo politidistrikt. Det er ikke feil å si at før 2014 ble ikke hatkriminalitet prioritert her, til tross for at riksadvokatens prioriteringsskriv hadde vært tydelig på dette siden 2002. Det var først når vi fikk sluset disse sakene til en egen gruppe, og fikk god fagkompetanse slik at politiet kan oppdage, etterforske og iredteføre denne type saker at sakene ble arbeidet godt med. Vi har hatt nær en firedobling i antall anmeldelser, noe som er en ønsket utvikling.

I Sverige har man brukt den eksisterende lovgivningen, men i forbindelse med omorganiseringen i politietaten ble politiets ressurser styrket på denne type lovbrudd. Det samme har norsk politi gjort flere ganger når man ønsker å motvirke kriminalitet. Et eksempel er på satsingen mot gjenger. Vi har ikke fått ny lovgivning –kun endret prioritering og ressurser, men man har en satsing.

Alle er enig i at vi må satse for å styrke kvinners rettsvern. Oslo politidistrikt er imidlertid ikke enig i at dette gjøres best ved å føye til kjønn som vernet grunnlag i straffeloven. Vi tar heller til orde for en styrking av politiets arbeid mot hat- og demokratilovbrudd innenfor eksisterende lovverk.

Oppsummering kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Vi foreslår med dette ny § 185 og ny § 186 , som avviker noe fra utredningen, da vi mener kjønnsidentitet/kjønnsuttrykk bør gis en egen bokstav, og vi mener at kjønn ikke bør tas inn som eget vernet grunnlag:

§185 annet ledd skal lyde

Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse*
- b) religion eller livssyn*
- c) seksuelle orientering*
- d) kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller*
- e) nedsatte funksjonsevne*

§186 første ledd skal lyde

Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som i ervervsmessig eller liknende virksomhet nekter en person varer eller tjenester på grunn av personens

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse*
- b) religion eller livssyn*
- c) seksuelle orientering*
- d) kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk, eller*
- e) nedsatte funksjonsevne*

Kommentarer til kap 5.5 Organisasjonsforbud

Oslo politidistrikt ønsker å påpeke at vi stiller oss bak utredningens konklusjon om at man bør gjeninnføre en bestemmelse etter mønster av straffeloven 1902 § 330

Med vennlig hilsen

Hans Sverre Sjøvold

Saksbehandler
Ingjerd Hansen
seniorrådgiver